

IZHAJA VSAK DAN

tedaj ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamljene štev. se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici. Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele štev. po 5 nvč. (10 stot.) OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 3 st. mm. smrtne, zabavne, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 30 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelček uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; za naročbe brez doposlane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdajo „EDINOSTI“ stane: za celo leto Krun 5-20, za pol leta Krun 3-00. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in ne vračajo. Naročnino, oglašne in reklamacije se pošiljajo na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik koncesij lista „Edinost“: Natassila Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga s omejenim poročstvom v Trstu, sedež Giorgio Galatti štev. 20. Poštno-hranilnični račun štev. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Ker je bila snoči telefonska zveza z Dunsjem pretrgana, so izostala najnovejša poročila.

BRZOJAVNE VESTI.

Poslanska zbornica.

DUNAJ 13. (Kor.) Zbornica je nadaljevala danes interpelacijsko debato. Notranji minister je odločno zavrnil irtitve včerajšnjih govornikov glede odločitve upravnega sodišča o češki upravni komisiji.

Posl. Seliger (soc.) je poudarjal, da sta krivi poloma čeških deželnih financ obe meščanski stranki. Socialisti hočejo, dokler bodo živeli v tej državi, pri urejevanju moderne in življenja zmogljive države sodelovati. Meščanske stranke naj ustvarijo pošten mir na demokratični podlagi.

Poljak vitez dr. Jaworski izjavlja, da so sprejeli Poljaki uvedbo deželne komisije z velikim vzneiranjem. — Poljaki morajo protestirati proti vladnim odredbam.

Posl. dr. Rybář je razpravljal tekem svojega govora o razmerah v Trstu in je energično zavračal trditve, da skuša vlada Trst posloveniti in da spravlja v to svrhu slovanske delavce v Trst. Pač pa govore o italijanskih prizadevanjih delavci iz Trenta, ki prihajajo v Trst, a se morajo vračati, ker imajo mogotci na tržaškem magistratu raje renjkele iz Italije. Proti priseljevanju renjolskih delavcev morajo Slovenci nastopiti ne samo iz nacionalnih motivov, ampak v prvi vrsti radi tega, ker to priseljevanje škoduje domačemu prebivalstvu. Proti tržaškemu cesarskemu namestniku, ki je nastopil proti nastavljanju renjolskih uradnikov v Trstu je nastopilo vse dunajsko časopisje. Nihče ni sicer ugovarjal dejstvu, da je bila ta namestnikova odredba v državnem interesu, a ball so se nejevolje Italije in pa tega, da bi „Unlo Lat'na“ stopila v parlamentu v opoziciji. Vse kaže, kakor da bi to gonjo po časopisju proti namestniku uprizarila centralna vlada sama. Najslabša politika bi bila, če bi ostal tozadevni rekurz neresen. Do sedanjih razmer v Trstu je prišlo le vsled obstoječe deželne avtonomije, ki omogoča večini neomejeno vlado. Zato se nihče ne sme čuditi, če delujejo Slovenci v ožgled tem razmeram za ustvaritev nacionalne avtonomije. Rešitev narodne avtonomije je v prvi vrsti naloga parlamenta. Govornik apelira na zbornico, naj izreče svoj protest proti postopanju merodajnih faktorjev, ki hočejo rešiti narodno vprašanje s kršitvijo ustave.

Proračunski odsek.

DUNAJ 13. (Kor.) Proračunski odsek je danes nadaljeval razpravo o aferi „Canadian Pacific“. Trgovski minister dr. Schuster je podal natančno poročilo o vsej zadevi in izjavil, da je dobila „Canadian“ koncesije le z ozirom na povzdig tržaške luke. Regulativ za „Canadian“ glede izseljevanja ni veljaven samo za tržaško ampak tudi antiwersko linijo, dočim se nanaša pri

ostalih družbah kontrola le na delovanje notraj državnih mej. Obžalovanja vredno je, da je družba zagrešila take skandale, da je bilo treba ustaviti njeno delovanje. Glede dosežanj sodne preiskave sicer ne more še ničesar povedati, vendar pa opozarja odsek, naj se ne da zapeljati po netočnih poročilih časopisov. Obiasti bodo nastopale brezobzirno proti vsem družbam, kar smatra vlada za svojo dolžnost. Iseljevanje v Kanado se je leto le malo zvišalo, pač pa je močno naraslo iseljevanje v Združene države.

Minister je končno naglašal, da je tekom zadnjih 10 let poskočil promet s Kanado od 300.000 na 3.000.000 ton, kar je ravno za sedanji trenotek velikega pomena.

Nato je govoril posl. Diamand, ki bo nadaljeval svoj govor jutri.

Volitve v delegacije.

DUNAJ 13. (Kor.) Danes zvečer so se vršile na posebni seji volitve v delegacije in so bili izvoljeni: za Istro dr. Laginja, namestnik prof. Mandić, za Gorlško dr. Bugatto, namestnik Faldutti, za Trst Pitton, namestnik Oliva, za Kranjsko dr. Sušteršič, namestnik dr. Krek.

Prestolonaslednik v avdijenci.

DUNAJ 13. (Kor.) Cesar je sprejel danes dopoldne prestolonaslednika Franca Ferdinanda v posebni avdijenci. — Popoldne je bil v avdijenci skupaj finančni minister, vitez Bilinski.

Kokovcev v Berlinu.

BERLIN 13. (Kor.) Ruski ministrski predsednik Kokovcev pride semkaj šele dne 17. t. m. in ostane do 20. t. m. Bethmann Hollweg mu priredi na čast slovesen dimer. Dne 19. t. m. bo Kokovcev sprejet od cesarja Viljema v posebni avdijenci in povabljen tudi na zajuterk.

Bolgarsko posojilo na Francoskem.

SOFIJA 13. (Kor.) Finančni minister Tončev je v nekem intervjuu izjavil, da je z rezultatom svojega potovanja v Pariz, kamor je odpotoval, da pripravi teren za bolgarsko posojilo, jako zadovoljen. Posojilo pred koncem leta ne bo zaključeno. — Vlada bo za enkrat najela posojilo 250-300 milijonov, ki so potrebni za zgradbo železniške črte Haškovo — pristanišče Lagos in za izplačilo rekvizicij in višjega dolga.

Solun — prosta država.

SOLUN 13. (Kor.) Tukajšnja trgovska zbornica je po obširnem posvetovanju o vprašanju, kako povzdigniti gospodarsko bodočnost Soluna, na današnji seji skienila, da se načrt o ustanovitvi prostega pasa za pospeševanje obrtnega razvoja opusti in zaprosi vlado v Atenah, naj proklamira Solun za prosto državo. Ostanejo naj le vse odredbe za zboljšanje in povzdig poljedelstva v novi Grški.

Grško-turški spor.

CARIGRAD 13. (Kor.) Kljub neznanim, že naznanjenim težkočam, prevladuje trdno prepričanje, da pride v kratkem do delni-

ativnega podpisa mirovne pogodbe. Kakor se zatrjuje, so vodilne turške osebe izjavile grškemu delegatu Levidisu, da je smatrali mir že kot sklenjen. Porta vstraja le še pri zahtevi po odškodnini upravnikom vafuških posestev in to radi tega, ker je Venizelos izjavil, da bi bil pripravljen, sprejeti to ponudbo.

CARIGRAD 13. (Kor.) Zvečer je bil dosežen sporazum tudi že glede zadnjih težkoč. Turški delegati so dobili ravnokar ukaz, naj podpišejo mirovno pogodbo.

Grška zbornica.

ATENE 13. (Kor.) Parlamentarna sežlja je bila danes slovesno otvorjena s presticnim govorom. Poslanci so kralja živahno pozdravili.

Sleparija na reškem magistratu.

REKA 13. (Kor.) Povodom organizacije mestne uprave je bilo pri mitniški upravi odkrito pomanjkanje 10.000 K. V zvezi s tem razkritjem je bil danes aretiran višji uradnik Bulcovich.

Orkan v Tihem morju.

HAVRE 13. (Kor.) Glasom poročila iz Toronta, je zadnji vihar v Tihem oceanu potopil okoli 20 blagovnih parnikov. Nad 100 ljudi je našlo smrt v valovih.

Ameriško-mehikanski spor.

NEWYORK 13. (Kor.) Glasom poročila iz Nogalesa na mehiškani meji je osebni zastopnik predsednika Wilsona, Coranza, izročil danes mehiškani vladi zadnji pismeni predlog.

NEWYORK 13. (Kor.) Lind je včeraj ob 8 zvečer, ker do 6 ni dobil odgovora na ultimatum, ki je bil izročen Huertu, odpotoval iz Veracruz v Washington.

NEWYORK 13. (Kor.) Po poročilih iz Mehike, so vstali že v torek pričeli močiti promet med glavnim mestom in Veracruzom. Ustavili so 100 milj južno od Mehike neki vlak, masakrirali potnike in pokradli vse denarne in druge vrednosti, v skupni vrednosti nad milijon kron.

WASHINGTON 13. (Kor.) Državni tajnik Bryan je posvaril tako Huertino vlado kakor tudi konstitucionaliste, naj nikar ne zažgo ameriških oljnatih vrelcev v bližini Tuxplana.

Brez naslova*).

II.

Naj navedemo kričec primer, kako se pri nas obstoječi, veljavni in po kroni sankcionirani zakoni ne le ne izvajajo v smislu njih določb, marveč jim državna uprava se svojo prakso direktno nasprotuje.

Na ta kričeci izgled je pokazal na nedeljskem shodu političnega društva „Edinost“ državni poslanec dr. Rybář. Ta izgled je kričec tembolj, ker krši avstrijske ustavne zakone in jim nasprotuje ravno tisti organ centralne državne uprave, ki je — kakor je

*) V petem odstavku včerajšnjega članka v četrti vrsti so pomotoma izostale tri besede, valed česar je pokvarjen smisel. Ona pasaja se mora glasiiti: Pri tem seveda ne mislimo toliko na absolutizem osebe, kolikor na... itd.

Josip Hatre.

Med najboljšje mlajše hrvatske skladatelje se brez dvoma prišteva Hatre. Rodil se je v Splitu 1. 1879. Že v zgodnji mladosti se je učil glasbe in kot realez je tudi že polkušal svoje moči v komponiranju. Želja po temeljitij glasbeni izobrazbi ga je gnala na glasbeno šolo v Pesari v Italiji, kateri je stal na čelu slavni Mascagni. Vsprico svojega talenta in marljivosti je siljajno napredoval. Mascagni se je izjavil o Hatreju: „Sedaj imam mladega Hrvata, ki lepo komponira. Ne razumem sicer vsebine slovanškega teksta, a čustvo mi je razumljivo. — Velik talent je.“ Iz Pesara se je vrnil 1. 1902. V Split, kjer deluje kot mestni kapelnik. Hatre je skladatelj nežnega, elegičnega značaja. Njegovi samospeli so bliseri hrvatske glasbene literature. Med drugimi je komponiral tudi „Neč na Uni“, balado za mešan zbor, tenor solo s spremljevanjem orkestra, ki jo je izvajalo „Kolo“ z najlepšim uspehom na svojem koncertu v Ljubljani, 6. novembra 1909.

Ivan pl. Zajc.

Najplodovitejši skladatelj Jugoslovancov. Njegove zasluge so neprecenljive. Napisal je preko 1000 del. Tu so zbori, vokali in instrumentalni, kantate, simfonije, glasbene slike, overture, klavirske skladbe, cerkvene kompozicije i. t. d. 30 oper in 21 oper je sad njegove izredne genijalnosti. Tudi sedaj, kot skoro 80leten starček, ne miruje. — Rojen je bil 1. 1834, kot sin vojaškega kapelnika na Reki. Glasbene študije je končal na konservatoriju v Milanu 1. 1855. Nato je bil 7 let kapelnik na Reki in 8 let na Du-

posebno naglašal dr. Rybář — v prvi v stli poklican, da štiti zakone in da čuva z vso strogostjo, da jih verito izvajajo tudi drugi, pred vsemi pa, njemu direktno podrejeni organi!

To je naš justični minister gosp. Hochenburger, ki je vendar poklič službeno prisvego, da to čuva pravice, kakor je fundirana v državnih zakonih. Ta mož vspodbuja, — ne, s tem bi bilo premalo rečeno: naravnost ukazuje nemškimi rodnikom na Češkem in v slovenskih deželah, da kršijo ustavne zakone o jezikovni ravnopravnosti, sili liste sodnike, ki bi morali dati prebivalstvu lepe izgleda spoštovanja zakonov in brezpogojnega pokorjenja istim, da jih prelamljajo na škodo nemškega prebivalstva. Mož je pač tudi kakor minister ostal strankar. Tudi kakor svetovalec krone ima v prvi vrsti pred očmi koristi in cilje njih, o katerih smo rekli v prvem članku, da so ustvarili pravične ustavne zakone z zavratnim namenom, da jih — ne bodo izvajali! Mož je pač izšel iz vrst in šole nemških — liberalcev, ki so z državnimi zakoni hoteli le dobiti nekako špansko steno, za katero bi pokrivali svoji strankarski absolutizem in ohranjali nemško oligarhijo, ki je enostavno negacija avstrijskih temeljnih zakonov. Opravičeno je naglašal dr. Rybář, da ravno pravosodni minister Hochenburger s kruto roto posega v pravna poganjanja na Češkem in jih — razbija, ker s svojimi naredbami izživlja na češki strani razburjenja in ogorčenja, na nemški pa naravnost vspodbuja uradnike k revoltiranju proti zakonom. Tako ubija na obeh straneh dispozicije za pomirjenje. Če se take hujškarje, take — lahko rečemo — demonstracije proti zakonu o jezikovni ravnopravnosti dogajajo na zeleni veji organa centralne državne uprave; če se z Dunaja doli dajejo taki izgledi narodnega fanatizma in narodnega egotizma in nespoštovanja do zakonov: kako naj potem pričakujemo dispozicije za spravo na suhi veji nemških narodnih političnih petelinov, ki imajo — v kolikor niso nemško-nacionalno razgreti — še življenski interes na tem, da ne pride do pomirjenja, ker žive od narodnih bojev, ker so jim ti boji ekzistenčno vprašanje?!

Lani n. pr. so se začela pravna poganjanja med Nemci in Čehi na Češkem — kakor se je splošno zatrjalo — pod precej ugodnimi avspicijami, o čemer priča ravno dejstvo, da se je v mnogih važnih točkah že dosegel sporazum. Meji to precej ugodno razpoloženje je vrgel pravosodni minister dr. Hochenburger razne svoje skrivne naredbe sodiščem v nemških, ali pretežno nemških krajih, s katerimi je odrekal češkemu jeziku vsako pravo na teh sodiških, oziroma, s katerimi se češkim manjšinam odjemlje tisto pravo, ki jim je zagotovljeno državni osnovni zakoni!

Ja nemškimi sodnikom ni treba dvakrat reči, če so jim od gori doli veleli, da smejo, ne — da morajo ubijati pravice na-

čaju. Ko se je leta 1870. ustanovila hrvatska opera, je postal njen prvi kapelnik, ob enem pa tudi ravatelj „Glasbenega zavoda“ v Zagrebu. Od tedaj je posvečal Hrvatski vse svoje sile in moči.

Anton Anděl

rodom Čeh, deluje že nekaj let jako uspešno kot zborovodja „Kola“. Za vse odlične uspehe v najnovejšem času se ima zahvaliti „Kolo“ njemu. Večje število hrvatskih narodnih je priredil za koncertni oder. Nekaj izmed teh je že znanih našemu občinstvu s koncertov „Glasbene Matice“, nekaj pa jih zapoje prvič „Kolo“.

* * *

Izmed slovenskih skladateljev sta zastopana na koncertu znani Viktor Parma z ljubkim samospelom „Poslednja noč“ in najodličnejši slovenski modernski skladatelj Lajovic s prekrasno „Pesem starca“.

Češko glasbeno literaturo zastopa B. Smetana s svojim najlepšim močkim a capela zborom „Pesem na morju“.

Tudi Rusi so zastopani po eni najlepših svojih arii, namreč: Glina: Arja iz opere „Življenje za carja“.

Toliko v kratkih oblikih o skladateljih, zastopanih na koncertu. Že sestava koncertnega sporeda nam priča o resnem in umetniškem stremljenju „Kola“. V odlični meri je zastopana narodna pesem, ta najlepši bliser slovenske glasbe, poleg nje pa umetna slovenska glasbena literatura. Veseli pojav o resničnosti slovenske kulturne vzajemnosti.

K. M.

PODLISTEK.

Hrvatski skladatelj, zastopani na koncertu „Kola“ v Trstu.

H koncertu v soboto, dne 15. novembra 1913 v našem „Narodnem domu“.

Vilko Novak.

Poleg Zajca je Novak gotovo najpriljubljenejši skladatelj v Hrvatih. Ni ga pevskega sporeda, da ne bi bil zastopni s kako točko na njem. Nad vse veličastno so njegove davorije n. pr. „Bog i Hrvati“, „Hrvatskoj“, „Himna Kola“ i. t. d.; po redki melodioznosti in izredni mišl pa se odlikujejo njegovi lirčni zbori n. pr. „Bi mirna noč“, „U ljetni suton“, „Ah tempo...“ Rodil se je leta 1865. v Varaždinu. Obiskoval je gimnazijo v Osijeku in Zagrebu, ter glasbene študije v „Hrv. zem. glasbenem zavodu“. Po končanih študijah je deloval kot učitelj petja na ženskem liceju in kot pomožni učitelj na „Glasbenem zavodu“. Od leta 1904 do 1908 je bil drugi pevovodja „Kola“ in pod njegovim vodstvom je slavilo „Kolo“ mnogo triumfov. L. 1906. je postal učitelj glasbe in petja na moškem učiteljsku v Zagrebu, kjer deluje še sedaj. Je tudi izvrsten glasbeni pedagog in napisal je lepo knjigo: „Obuka zbornog pjevanja“.

Srećko Albini.

Rodil se je v Županju v Slavoniji 1. 1869. in določen mu je bil trgovski stan. Premagala je glasba, katere se je učil tri leta pri dr. V. Mayerju v Gradcu, kjer je nato po-

stal kapelnik mestnega gledališča. Kot Hrvata pa je srce vlekle Albinija v domovino, kjer je sprejel 1. 1895. kapelnstvo hrvatske opere, katere ravatelj je še danes. Zložil je več zborov, balet „Na Plitvička jezera“, opero „Maričon“ in več operet, izmed katerih mu je prinesla največ slave: „Barua Franjo Trenk“.

Vatroslav pl. Lisinski.

Hrvatska umetna pesem se je začela razvijati od ilirskega preporeda naprej (1. 1835.) in postala kmalu glavni pospeševatelj hrvatske misli. Velike zasluge za to ima Lisinski. Rojen v Zagrebu 1. 1819., je obiskoval gimnazijo in dokončal pravno akademijo. Glasbe se je učil pri nekem Wiesnerju. V začetku je skladal pesmi in budnice, a že 1. 1846. se je pela v hrv. gledališču prva njegova opera „Ljubav i zloba“. To je prva hrvatska izvirna opera. Od 1. 1847. do 1850. je nadaljeval glasbene študije v Pragi, kjer je zložil svoje najboljšje delo — opero „Porin“. Nato se je vrnil v domovino, ali tužne so mu bile okoliščine, da je čisto stradal. Umrl je v Zagrebu 31. majnika 1854. Njegove skladbe kažejo veliko glasbeno originalnost, a preveča jih narodni duh.

Stervo Mokranjac.

V kako dobrem spominu nam je še odlični nabiratelj srbskih narodnih pesmi s koncerta „Belgrajškega pevskega društva“. Najlepše narodne pesmi je zbral širom Srbske in ponesel jih je s svojim zborom v širni svet. Prekrasna narodna pesem je žela prave triumfa. Na koncertu izvajajo peti venček: „Iz moje domovine“.

roda češkega! Z verno in slastjo so začeli izvajati povelja Hohenburgerja, vsled česar je prišlo do neštevilnih konfliktov med sodnimi oblastmi in češkimi strankami — konfliktov, ki so odzvanjali tudi na centralnih tribunali na Dunaju! In naj ta sodišča razsodijo kakor hočejo, naj tudi izrekaajo, da se je kršil zakon — nemški sodniki, večinoma nemški nacijski, se ne menijo za to, ker vedo, da jih čisti roka njihovega šefa!

Nadaljujejo s protizakonito prakso na škodo češkega jezika, na škodo principa enakopravnosti — v zasmeh državnim zakonom. Morejo to, ker je to volja načelnika justične uprave — čuvarja zakona! Ti zakonci so jazni, ne dovoljujejo nikakih sofistikiranih tolmačenj, ničesar se jim ne more podkati!

Toda vsa ta imperativna jasnost zakonov ne imponira justičnemu ministru Hohenburgerju in ga ne ovira, da ne bi prihajal s tajnimi naredbami, v katerih tolmači določbe zakonov po — svoje, po nemško-nacionalno, po zahtevah nemških hegemonističnih ciljev!

Tako smo doživeli, kar je edino-le v Avstriji možno: da justični minister razburja javnost dveh narodov v hipu, ko se ministrski predsednik in cesarski namestnik trudijo za sporazum, in postaja ta naravnost ekzistenčno vprašanje za državo samo, za nje konstatacijo, za nje centralni parlament!

Avstrijska specialiteta nad vsemi specialitetami: justični minister na čelu revolucije c. k. državnih uradnikov proti udeleževanju državnih zakonov!

Domače vesti.

Inženirski izpit je napravil na dunajski zemljedejski vis. šoli gozd. tehnik Ivan Gosar, starejša akad. društva slov. agronomov „Kras“ na Dunaju.

V počestitve spomina pokojne Alojzije Marc bo izvajal cerkveni pevski zbor v Skednju v nedeljo dne 16. novembra ob 4 popoldne na tamošnjem pokopališču Riccijev „Miserere“.

Koncert „Kola“ 15. t. m. Do prav malega števila so za ta koncert že razprodani skoro vsi drugi sedeži in vse lože. Ker kaže, da bo naval, bi bilo dobro, da se kupijo v predprodaji tudi stolišča za prtilčje in galerijo, ker se bo od vsakih oddalo le določeno število. — Prodaja jih vratarica Nar. doma ga. Biček.

„Dan“ in slovenska univerza. Prejeli smo: „Dan“ je te dni konstatiral žalostno dejstvo, da ni nikogar, ki bi se zavzel za naša vseučiliška vprašanja. Lepo je, da je odkrito priznal resnico in da ni izrazil niti sebe samega. Sicer se pa od njega tudi ne more zahtevati, da bi se poganjal za slovensko univerzo, saj mu daje vodišča Johanca še preveč dela!

V zadnji četrtkovi številki je pokazal „Dnevno“ tržaški dopisnik svojo karakteristično nalivnost. Poročal je o gibanju laških akademikov, ki jih pa pravkar smeši radi tega gibanja, in je pri tem na prav neumestni način napadel tržaške slovenske akademike, kot da bi bili oni krivi, da ne dobimo še vedno svoje univerze. Pisal je, da se o njih ne sliši nič, da napravijo kvečjemu kak korak okoli knjižnice, in jim je stavil kot zgled vzornih narodnih delavcev italijanske akademike. Končal je s pozivom, da naj se vendarle tudi tržaški slovenski akademiki zganijo in zavamejo z vso silo za naš najvišji kulturni postulat.

Kdor pozna razmere, se bo smejal „Dnevno“ dopisniku le pomilovalno! Zato ne veljajo naslednje vrstice „Dnevno“ dopisniku, ker bi jih itak ne mogel razumeti, temveč neinformirani javnosti, da ne bo napačnega mnenja, da spi slovensko vseučiliško vprašanje valed malomarnosti slovenskih akademikov.

Predzajem bodi povedano, da ni Trst središče slovenskih akademikov, kot je to za Italijane. Že vsled tega je „Dnevno“ napad neumesten. Drugič ne prihajajo pri odločanju o naši univerzi v poštev slovenski akademiki, ampak slovenski državnozbornski poslanci. In ti so, kolikor jih je v SLS, proti slovenski univerzi. Ostalih je pa tako malo, da jim vsa dobra volja in ves trud ne more pomagati do cilja. Naše vseučiliško vprašanje je vprašanje politične sile. Če hočemo kaj doseči, skrbimo, da pride v parlament enotno narodno zastopstvo, ki bo imelo smisel za slovenske narodne interese, ki bo imelo voljo za nje se žrtvovati in ki bo v stanu uveljaviti se. Tu bi imel tudi „Dan“ bolj hvaležno delo, kot pri vodilski svetnici. Z ozirom na omenjeno bi bila vsaka tozadevna akcija dljašiva brezsmiselna. Da imponira taka zahteva, mora iziti iz celokupnega naroda, tako važna akcija mora biti enotna! — Je pa pri nas to mogoče? V sedanjem času ne! Čemu potem trošiti sile za prazen nič?

Da ne sliši „Dnevno“ dopisnik o tržaških slovenskih akademikih nič, verjamemo. Zato naj tudi ne piše o stvarih, o katerih nima pojma. „Le čevlje sodi naj kopitar!“ Sveča bobna o svojih uspehih je tisti, ki dela ni vajen, ki torej slučajno kaj dosega, ali ki celo samo misli, da je kaj dosegel. Kdor svoje dolžnosti resno pojmuje, ne bo

kričal o delu in o uspehih, kot so prakticirali to svoječasno „Dnevno“ dopisniki. Sicer pa ne kažejo uspehi trajnega, sistematičnega dela prepado in visokih mejnikov, kakor misli to „Dnevno“ dopisnik. Tak trud se dan za danem postopno udeležuje in uspehi so nekaj nepretrganega, celota, v kateri ni mej, ki bi jo delile v dele, celota, ki stremi v ravnal črti vedno više — k popolnosti. Take uspehe vidi in čuti le tisti, ki delo za narod v resnici pozna! Zato se „Dnevno“ dopisniku nikakor ne čudimo, če mu je vzdrževanje dobroposlušnih ljudskih knjižnic po okolici, snovanje velike osrednje knjižnice za mesto, delo na dljaško-socialnem polju, skrb za samonabrazbo in vse ostalo delo na mnogih drugih poljih — velika ničla!

Tudi je neumestno primerjati slovenskega dljaka dijaku drugih narodov. Dočim je drugje dljak predvsem ali pa tudi samo dljak, se mora naš dljak poleg tega še boriti za ekzistenco in delovati na raznih poljih narodnega dela.

Toliko v pojasnilo, da ne bo javnost mistificirana po napačnih poročilih „Dnevno“ dopisnika. Akademik.

Čudna pijetela gospode na železniškem ravnateljstvu. Z ozirom na vest pod tem naslovom, ki smo jo prejeli, kakor smo tudi zabeležili v našem včerajšnjem listu, iz krogov Zveze jugoslovanskih železničarjev, se je oglašil v našem uredništvu kancelist v blagajniškem oddelku ravnateljstva državnih železnic, g. Ivan Reichl in nas je naprosil, da popravimo ono vest, ki trdi, da se razen treh naboljih prijateljev umrlega pisarniškega sluga Viktorja Ortisa, ni nihče od ravnateljstva udeležil njegovega pogreba. Resnica je namreč, da so se udeležili pogreba sledeči gg.: Rudolf Fač, revident in predstojnik ravnateljstvene blagajne, Marij Aviani, revident in blagajniški kontrolor, Stefan Mazzoldi, revident in blagajniški revizor, Adolf Wüsch, pristav, Julij Miekusz, pisarniški ekspedijent, Ivan Reichl, kancelist, in Fran Poženej, pisarniški sluga. Vsi imenovani so uslužbeni pri ravnateljstveni blagajni, kamor je bil tudi dodeljen umrli Ortis. Poleg teh so se udeležili pogreba tudi še sledeči gg.: Slavčič, Kristian, Probst, lpavic s soprogo in Elblschger s soprogo; vsi uslužbeni ravnateljstva drž. železnic. Resnica pa je, da so bili v službeni obleki samo trije.

Imenovani g. Reichl nam je tudi pojasnil, da se zato ni izdala okrožnica zaradi pogreba, ker je oni pokojnikov sorodnik, ki je vsled boleznal pokojnikove soproge oskrbel pogreb, prvotno naznanil da se ne bo vršil slovenski pogreb, vsled česar se je tudi preklicalo naročilo venca, ki so ga pokojnikovi tovariši nameravali položiti na njegovo krsto. Zato pa se je nabrala med uradničtvom in uslužbenstvom svota 52 K, ki se je izročila pokojnikovi soprogi, kar pa je z ozirom na to, da mora preživljati šest neprekrbljenih otrok, od katerih je najmlajši star komaj teden dni, gotovo bolje, nego da bi se bil kupil venec.

Z ozirom na ta pojasnila moremo le obžalovati, da se pisec prve vesti ni bolje poučil o stvari, preden nam jo je doposlal v priobčitev.

Nekaj nečuvenga! Zaslišavanje Slovencev potom tolmača! Sobotna „Soča“ piše pod gornjim naslovom:

„Na drugem mestu poročamo o tihotapcih s Kanalskega, ki so prišli in proti katerim vodi za finančno oblast preiskavo finančni uradnik dr. Galusi iz Trsta. Ta človek ne zna slovensko in vendar službuje pri tržaškem finančnem ravnateljstvu, pri katerem mora vsak uradnik znati deželne jezike, drugače je nesposoben za službo v njega področju. Ose tihotapstva obdolžene Slovence zaslišava dr. Galusi potom tolmača in potem diktira laški zapisnik. Lepo tako zaslišavanje in lepi taki zapisniki! Zahtevati pač smemo menda, da se v konstitucijselni državi zasliši državljani v njegovem jeziku in pišejo tudi zapisniki v njegovem jeziku. Prav vedno se moramo boriti za vsak košček pravice našega jezika pri vsaki oblasti posebe! — Ta škandal finančne oblasti naj osvetlijo poslanci na pristojnem mestu!“

Pripomba uredništva „Edinosti“: Tem popolnoma upravičenim besedam naše goriske tovarišice bi mi še pripomnili, da je ne le žalostno, temveč tudi popolnoma protizakonito, da naše primorske centralne urade, v katerih delokrogu je velika večina prebivalstva slovenske narodnosti, še danes polnijo uradniki, popolnoma nevešči našega, t. j. jezika večine prebivalstva dežele, v kateri službujejo. — S takim jezikovno nesposobnim materijalom so bogato preskrbljeni vsi naši javni uradi, zato pa tudi ni nikako čudo, ako so pritožbe strank na dnevnem redu. Mi bi radi videli, kak vlik in krič bi nastal v vsem italijanskem Izraelu, ako bi na primer slovenski uradnik zasliševal Italijane v Červinjanu potom tolmača in diktiral na to — slovenske protokole. Napovedana bi bila „sveta vojna“ in „Piccolo“ bi klical na pomoč samega — Di San Giuliana! Razni gospodje „komisari“ naj pa vzamejo na znanje, da se tudi z našim ljudstvom ne bo več postopalo, kakor morda pred — dvajsetimi leti.

Gospoda italijanski uradniki se principi- celno nečelo priločiti našemu jeziku, prvič ker v svoji stopti ta jezik — sovražijo, in drugič, ker je zanje jezikovna nesposobnost

ista dobrota, da lepo ostajajo v Trstu in — avanzirajo vzlic svoji nesposobnosti, ko mora jezikovno sposobni slovenski uradnik poznavati „vandar“ na deželo. — Ali pri tem ti italijanski gospodje vendarle pozabljajo nekaj, namreč: da s tem postajajo od dne do dne bolj in bolj nesposobni in nesposobni za službovanje v Primorju! Ti ljudje so tako zaslepljeni, da ne vidijo hitrega razvoja slovenske stvari v Primorju, četudi se ta proces vrši tik pred njihovimi nosovi. Takim nevezkim politikom, ali če hočete — birokratom, seveda razočaranje ne more izostati prej ali slej. Z naše strani naj so zagotovljeni, da bomo temu predmetu posvečali vedno večjo pažnjo ter da bomo od primorskega državnega uradništva neizprosno zahtevali znanje deželnih jezikov! Kajti: oni so tu radi ljudstva in ne ljudstvo radi njih!

Uradniki pa, kakor v „Soči“ opisani Galusi, ne spadajo v Primorje in bi jih morali službeno premestiti kam tja v Trentin ali pa k večjemu v nalašč zanje otvoreno ekspozituro v edino čisto italijanskem sodnem okraju — Červinjanu. Kakor je za uradnika slovenske narodnosti poznanje deželnih jezikov conditio sine qua non, mora biti tudi za Italijane in Nemce!

Iz pekovskih krogov. Peki-gospodarji! Kako dolgo še boste dopuščali, da bodo v vaših delavnicah ukazovali le kamoraški delavci? Dogaja se, da ti kamoraški delavci silijo vajence, došle z dežele, da morajo obiskovati italijansko nadaljevalno obrtno šolo. To nastije opravičujejo, češ, da se vajenci nauče tam italijanski. Resnični namen pa je, da bi jih odtujili svoji slovenski narodnosti, da se vzgoje v renegate. In vendar prihajajo dečki h kakim obrtnim le z namenom, da bi se naučili te obrti, oziroma rokodelstva. Mari ne uče tudi v slovenski nadaljevalni šoli vseh predmetov, ki so potrebni v dotični obrti? Kar pa se tiče italijanskega jezika, dokazuje vsakdanja praksa, da se ga vsakdo priuči v vsakdanjem življenju. Navadna učna doba za vajence šteje 3 leta. Slovenska obrtna šola pa obstoji iz treh razredov, da jo vajenec dovršuje istočasno s potekom učne dobe, seveda, ako napreduje redno. Če pa hoče obiskovati italijansko nadaljevalno šolo, mora popred obiskovati pripravnico, tako, da tudi najprirednejši ne more dovršiti tretjega razreda — ki je najvažnejši — dočle, ko mu je potekla učna doba.

Pozivljamo torej gospodarje, naj ne dopuščajo, da bi kamoraški zastupljivali slovenske vajence, kar je na škodo vajencev, gospodarjem samim in splošni slovenski stvari. Laški delavci kujejo le kapital za njihov laški internacionalizem, ki se pa nikjer ne križa z nacionalizmom, kakor smo videli na kamoraškem shodu minole nedelje.

Opozarjamo, da se pouk na slovenski obrtni nadaljevalni šoli vrši ob sredah od 3 do 7 zvečer v šoli Corso Stadion št. 21, I. Zahteva sicer to malo žrtve od vajenca in od gospodarja. A to le enkrat na teden in ko ta žrtve prinaša tolike koristi za obe strani!!

Ali je res? Prejeli smo: Novoimenovani škof Pederzoli je bil deležen vseh časti tudi od strani slovenskih vernikov. Ob priliki banketa pa da so popolnoma — pozabili povabiti kakega slovenskega moža, pa bilo tudi predsednika kakega tukajšnjega pobožnega društva. Tako se nam poroča in mi samo beležimo; dostavljamo pa, da nimamo dvoma na resničnost te novice — poznaoč osebo, ki nam jo je izročila, kot verodostojnega poštnjaka.

Pripomba uredništva. — Vprašanje je, kdo je priredil oni banket in koga zadevuje krivda na tem žaljivem preziranju? Mi vsaj smo čuli, da onega banketa ni priredil gospod škof sam.

Pogreb pokojne Antonije Martelanc v Barkovljah se je vršil ob 9 popoldne ob velikanski udeležbi domačinov in zalovalcev iz ostale okolice in s Kraaa. Pogreb se je vršil s sv. mašo, pri kateri je pel popolni zbor društva „Adrija“. Ta zbor je pel žalostinke tudi ob grobu. Je pač prišlo ob tej priliki do izraza vse tisto spoštovanje, ki ga uživa ta uzorna narodna družica.

Ganljiv prizor. Vseh svetnikov dan je prišel poklonit se manom blagopokojnega g. Iv. Fabjančiča na ljubljansko pokopališče neki oče s prav snažnima in zanimivima sinkoma, ki sta bila stara nekako po 4 in 5 let. „Kdo je tu, ate?“ povprašujeta otroka. „Tu je pokopan rajni Iv. Fabjančič, ki je zapustil velik del svojega imetja družbi sv. Cirila in Metoda. Ta mu je oskrbela spomenik, kakor vidita in krasen venec z napisom na trobojnem traku.“ „Kje pa je ta družba?“ nadaljuje zvedavi sinkci. „Ta družba ima sedež v Ljubljani, skrb pa za slovenske otroke v tistih krajih, kjer ni slovenskih šol. V teh šolah se uče slovensko brati in pisati, Boga moliti in lepo po slovensko govoriti. Vidva se bodeva v tukajšnjih domačih šolah že lahko učila, ker so slovenske in učitelj Slovenci, za mnoge otroke pa, ki nimajo te sreče, oskrbuje družba sv. Cirila in Metoda slovenske šole in zato, da pomagamo tistim ubogim otrokom, podpiramo družbo sv. Cirila in Metoda. O tem vama bom govoril še večkrat.“ Vsa čast temu vzornemu očetu!

Srebrni venec, ki ga poklonijo slovenska pevka in kulturna društva Trsta in okolice Hrv. pevskega društva „Kolo“ na koncertu v soboto 15. t. m., bo razstavljen v soboto čez dan v knjigarni g. Josipa Gorjenca.

Izlet po morju. O priliki tukajšnjega bivanja pevskega dr. „Kolo“ iz Zagreba priredi pripravljani odbor Kolašem na čast v nedeljo popoldne izlet po morju s parnikom „Volosca“, in sicer Trst — miljski zaliv — Griljan in nazaj.

Odhod iz Trsta v nedeljo 16. t. m. ob 2 pop. od pomola sv. Karla. Povratek med 6 in 7. uro zvečer. Vozna stane za celo vožnjo tja in nazaj K 1.— (eno). Listki, vseh skupaj kakih 250, bodo v predprodaji v soboto cel dan in v nedeljo zjutraj pri vratarici Nar. doma ter pri parniku pred odhodom. Izlet se bo vršil, tudi če bo vreme malo neugodno. Le v slučaju burje ali prav slabega vremena izostane izlet. Za ta slučaj dobijo oni, ki so si že kupili listke, od blagajnika g. Mahkote denar nazaj proti povračilu listov.

Židovsko odušitvo. Dogaja se, da — posebno v slovenskih listih — priobčujemo oglase različne trdke z zlatino in dragocenostmi, sploh s smešnimi in zvitiimi inserati, češ, da se vpošlejo po povzetju cele zbirke dragocenosti (ure, ovratni oklasi, igle, prstani itd.) po neverjetno nizkih cenah. — Na ta način lovijo ljudi, posebno med delavci, ki naročujejo za težko prihranjen denar take zbirke. Ko pa so odprli poštno pošiljatev, šele opažajo prevaro: namesto zlatih stvari so v zavitihi stvari iz navadnih kovin, večkrat sploh ničesar, in ker navadno ni prič navzočih pri odpiranju pošiljatev, se to sleparstvo težko dokazuje. Redarstveni urad ima večkrat posla s takimi prevarami — toda tri četrtine teh sleparstev sploh ne prihaja na dan, ker se ljudje strumejejo prijaviti take slučaje.

Opozarjamo posebno občinstvo na deželi na nekatere trdke v Krakovu. Budimpešti in na Dunaju, ki trsijo po časopisih take inserate. Najbolje bi seveda bilo, če bi jih našli listi sploh ne sprejemali v svoje predale. Kdor pa ima kak konkreten slučaj, naj ga prijavi oblasti in v listih, da se ljudstvo pravočasno izpametuje. Drugič bomo pisali o prodaji slik po deželi....

Pajaci! Prejeli smo: Laški sosede naz tožijo na svojih javnih shodih in po časopisu, da nasprotujemo njihovega kulturnemu postulat, ki je vseučilišče v Trstu. Stem nas hočejo prikazovati laškim bratcem za barbare, za maj vredno ljudstvo. Nič pa ne govorijo o tem, kako nas oni dnevno izživajo in sramote z raznimi „Lase pur“, Se i ščavi vol le scuole“ i. t. d. i. Celo shod za laško vseučilišče so ponizali s tem, da so kričali, da nam v Trstu ne dovolijo slovenskih šol! Mi naj bi njim dovolili najvišje šole, oni nam in našim okoličanom pa nočejo dati niti ljudskih šol in nas, ko zahtevamo šole za tisoče naših otrok — pošiljajo v Ljubljano!

Resni ljudje bi gotovo ne jadikovali o našem nasprotovanju laški zadnji potrebi na šolskem polju, ki bi si izprašali lastno vest, česar pa Lah ne morejo storiti, ker je njihova vest napram nam že tako kosmata, da si jo ne upajo niti izprašati.

Pajacade so torej vsa laška jadikovanja proti jugoslovanskim državnim poslancem in sploh proti nam in vsem, ki nasprotujemo laški zahtevi po univerzi.

Dajte vi nam, kar nam gre in kar bi nam dale celo Afrikanci! Dajte nam ljudskih šol, potem se pogovorimo o vaši univerzi — drugače ne pojde vkljub vsemu gromenju na shodih in vsem pajacadam po tržaških ulicah!

V Rocolu se je preuredila ljudska knjižnica akad. fer. društva „Balkan“, ki se je nahajala prej v hiši g. Laha. Sedaj je nameščena v gorenji sobi „Gospodarskega društva“ in je odprta ob sredah od 6 do 7, ob sobotah od 6 do 8 zvečer in ob nedeljah od 9 do 12 popoldne. Čitatelj postane vsakdo, ki si nabavi legitimacijo za malenkostno vsotico 10 vinarjev. Za vsako izposojeno knjigo se plača po 4 vin. Knjižnica obsega prav lepa dela, tako da si bo vsakdo lahko izbral po svoji volji. Priporočamo zavednim ročalskim mladeničem in dekletom, da pridno segajo posebno sedaj, ko bodo večer dolgi, po knjigah in da agilirajo tudi med manje-zavednimi za knjižnico.

Iz Bazovice. Podpisani si šije v prijetno dolžnost izreči tem potom najiskrenejšo zahvalo vsem onim, ki so pripomogli, da je dne 9. t. m. prirejena jesenska veselica podružnice CMD uspešna nad vse pričakovanje. V prvi vrsti iskrena zahvala ugled. „Gospodarskemu društvu“ za brezplačno prepuštilitev dvorane, pevskega društvu „Lipa“ ter novoustanovljenemu tamburaškemu zboru „Zarja“ za počtivovalno sodelovanje. Našim vilim diletantom, ki so obe burki proizvajali v splošno zadovoljnost. Gospoj Gruntar za podarjeno cvetje ter razprodajalkam listega. Končno našim zavednim domačim, ki so vedno pripravljali: „Položiti dar domu na altar“. — Čisti dobiček 150 K se je poslal glavnemu vodstvu v Ljubljano. Odbor.

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslal g. Alfonz Rakušek, prav. prakt. v Kobardu 20 K iz neke sodne poravnave. — Češka akcijska plovovarna v Č. Bujevicah je nakazala družbi CM K 628 55. S tem

prispevkom je dokumentirala, kako priljubljeno je med Slovenci to pivo, mi pa dostavljamo le, da smo tej pivovarji hvaležni za rodoljubni prispevek in priporočamo, da prijatelji piva ta slovanski izdelek vedno uvažujejo. — Vesela družba v gostilni g. Val. Gregorica v Mengšu je darovala CM družbi 20 K ob prihodu ljubega prijatelja.

V odgovor na sicer smešno obdolžitev v „Gottscheer Nachrichten“ 2. t. m. št. 44, kakor da bi bil postal g. dr. Jak. Rajh, dvornik in sodni odvetnik v Gradcu, neznačajan renegat, poslal je ta častiti rodoljub družbi sv. Cirila in Metoda deset kron v dar.

Tržaška podružnica „Slov. pian. društva“ naznaja, da je z ozirom na koncert slov. pevskega društva „Kolo“ iz Zagreba, društveni plan. Izlet na Učko, ki je bil določen za soboto 15. oziroma nedeljo dne 16. novembra, preložila na dan 22. oziroma prihodnjo nedeljo dne 23. novembra.

Sprejema slov. pevskega društva „Kolo“ iz Zagreba se udeležijo tržaška podružnica S. P. O. po depulaciji odpora.

Zemljevid „Okrožje Trsta“, ki ga je izdal trg. podr. S. P. D. se dobiva v anglagarni g. Goranica & Co., ulica Caserma, v tobakarni g. Lavrenčiča, trg Caserma, in pri odboru trg. podružnic S. P. D. ulica Toire blanca št. 41, I. Cena malih zemljevidov znaša 50 vinarjev, a večjih za urade, pisarne itd. K 160.

Kmetijska šola na Grmu priredi za mladeniče, ki se hočejo praktično izvežbati v obrezovanju in oskrbovanju dreves, v cepiljenju in gojitvi dreves v drevnicah itd., praktični sadlarski tečaj, ki bo trajal od 15. januarja do 15. majnika 1914.

V ta tečaj se sprejme 6 učencev v starosti od 16 let naprej. Sadlarski vajenci dobe brezplačno hrano in stanovanje in v denarju po 10 K nagrade na mesec. Nekolekovanje prošnje, katerim je priložiti izpustnico ljudske šole, krstni list ali pa domovnico, je vložiti pri ravnatelju in v kranjske kmetijske šole na Grmu (pošta Kandija-Kranjsko) do 14. decembra 1913.

Razglas. V sled priljubljenih Šibenika (Dalmacija) k splošnemu državnemu telefonskemu omrežju, odpravlja se s 15. XI. t. l. sledeča nova govorilna razmera brez časovne omejitve; za navadne trinitutne pogovore s Šibenikom odpadajoče pristojbine so sledeče:

Opatija K 2, Krnica 2, Krmin 3, Gorica 3, Gradiška 3, Ljubljana 3, Veliki Lošinj 2, Mali Lošinj 2, Poreč 3, Piran 3, Pula 2, Rovinj 2, Sušak 2, Trst 3.

Razpis dobave nove nosilne konstrukcije. Za izmenjanje železnega nosila Cicola — inaudacijski most v km 78.472 proge Splet—Knin (v severni Dalmaciji) se odda potom javnega razpisa pri c. kr. ravnateljstvu državne železnice v Trstu dobava in montiranje nove nosilne konstrukcije. Podlage za ponudbe se lahko vpogledajo pri oddelku III. navedenega ravnateljstva. Ponudbe so vložiti najkasneje do 14. decembra 1913.

Podrobni podatki so razvidni iz razpisa v „Wiener Zeitung“, „Osservatore Triestino“ in „Leibacher Zeitung“.

Tržaška mala kronika.

Trst, 13. novembra.

Tropinovec — strup. V ul. Economo št. 3 stanujoči 20letni dijak Ladislav Zern si je hotel danes ponoči nekako ob eni sam vzeti življenje in je v ta namen izpil pol litra tropinovca. Poklicali so na pomoč zdravnika rešilne postaje, ki je dal Zernu potrebna zdravila in ga potem pustil v domači oskrbi. Vzrok poizkusu: nemu samoumori ni znan.

Svojega prijatelja okradel. Cesare Mussoni, rodom iz Pavije, zidar, ki podajač, je stanoval v Čarbolli Zg. št. 3 z nekim svojim tovarišem, Ivanom Variscem, starim 24 let, ki je bil rodom iz Vidma, skupaj v eni sobi. Ta Varisco je včeraj, ko Mussoni ni bilo doma, porabil prtljiko in ukradel svojemu tovarišu 60 K pritrpanka in potem izginil. Mussoni je tatvino ovdal policjskemu komisariatu pri Sv. Jakobu.

Lastnik ladjice utonil. Danes zjutraj nekako okrog 7 sta ob ladjici „Maria Madalena“, s katere skladišče ob pomorju Grumula pesek in je njen lastnik 68letni Angelo Fumola iz Gradeža, zagledala silova imenovanega Fumola, ko sta čistila ladjico, v morju moško truplo. Bil je njun oče. Izvlekla sta ga z vso hitrijo iz morja in ga skušala oživiti, pa je bil ves trud zastonj. Bil je mrtev. Siar Fumola je imel navado, da je vstal vsako jutro ob petih in šel potem k maši. Prav tako je tudi storil danes zjutraj. Najbrž pa se mu je spodrsnilo, in je padel v morje, odkoder se ni mogel rešiti, ker je bilo premalo prostora med ladjico in obrežjem. Mrtvo truplo so po oblatvenem izvidu prepeljali v mrtvašnico k Sv. Justu.

Velika nesreča v ladjedelnici pri Sv. Roku. Včeraj popoldne je delal 18letni strgarski učenec Napoleon Bortoluzzi, stanujoč v Miljah, na parniku št. 27, ki ga grade v ladjedelnici pri Sv. Roku za Avstrijski Lloyd. Hotel je iti na stranišče in je zato mislil splezati po lestvici s parnika. Komaj pa je prestopil dva ali tri klinke, pa je omahnil in se prevrnil v globočino. Ujari je najprej še z glavo ob neki tram in potem priletel na tla, kjer je obležal ves v krvi. Delavci, ki so z grozo pristopovali temu pretresujočemu dogodku, so potem poneorečenca prenesli v zdravniško sobo, kamor je nemudoma prišel zdravnik. Toda poneorečenec je v tem že izdihnil. Truplo so potem na željo sorodnikov prenesli na njihov dom. Kako se je mogla zgoditi ta nesreča, se ne ve prav. Najverjetneje pa je, da je Bortoluzzi naenkrat postalo slabo, ali da se mu je zavrtelo v glavi.

Slovensko gledališče v Trstu.

Saočnja ponovitev Shakespearejevega „Otello“ zaslučuje vso pohvalo. Igralo se je splošno prav dobro in prav posebno priznanje gre igralcem glavnih ulog, gg. Toplaku (Otello) in Dragutinoviću (Jago) ter ge. Mitrovičev (Desdemona). Ostalo oboje je prav dostojno zaokrožilo pred stavo.

Kakor je bila res dobra predstava, tem slabši pa je bil obisk. Morda je nekoliko res bilo vzrok slabo vreme, toda zdi se nam, da v gostilnah in kavarnah prav tako malo dežuje, kakor v gledališki dvorani. Navadnost čudno pa se nam vidi, da posebno naš ženski svet kaže tako malo zanimanja za tragedijo, ki se šteje med najlepše v vsej dramski literaturi. Da taka nemarnost občinstva ne vpliva najbolj na igralce in jih mora disgustirati, je umevno samo po sebi. Potem se pa še kdo čudi, da če se drugič, kedar se slučajno občinstvu zljubi priti v gledališče, ne ljubi igralcem igrati. Ker se že toliko govori o potrebi gledališča in celo tudi o ljubezni občinstvu do njega, naj bi tudi občinstvo kazalo to potrebo in to ljubezen z udeležbo pri predstavah, ne pa s svojo — odsotnostjo!

V nedeljo, dne 16. novembra t. l., točno ob 3:30 popoldne se ponovi Shakespearejeva klasična drama

„OTELLO“

ob nižanih dramskih cenah.

Zvečer se ponovi na čast hrvatskim gostom Webrova opera

„ČAROSTRELEC“.

Vstopnice in sedeži so v razprodaji pri dnevnem gledališki blagajni v „Narodnem domu“ (glavni vhod).

Nar. delavska organizacija.

Zveza jugoslovanskih pekovskih pomočnikov priredi danes ob 10 popoldne važen shod v društvenih prostorih NDO., ul. Sv. Frančiška št. 2.

Naše šenijske zaupnike vabimo na posvetovanje, ki bo danes, v petek, ob 8 zvečer v „Delavskem kons. društvu“ pri Sv. Jakobu.

Pozivljamo slovensko delavstvo, da se v častnem številu udeleži sprejema bratov Hvatov, ki dospejo v Trst jutri, ob 5:35 popoldne. Čas je sicer nekoliko neugoden, ker je ob 5:35 še veliko številno delavcev na delu — toda upamo, da se sprejema udeležijo vsaj vsi oni delavci, ki so prosti. Vodstvo NDO.

„Dr. Valjavčev — Laško - slovenski slovar“ se dobi v Trstu v knjigarni Goranjec & Co., ulica Caserma 17 in sicer po isti ceni kakor pri založniku, to je: K 3:80 za vezan izvod do 1. decembra, po tem terminu pa K 4:50. To naznanjamo, na mnogotere pritožbe, češ, da se ta dovršen slovar v tržaških knjigarnah ne dobi.

Opozarja se vsakdo na tisoče sprječeval in mnenj o Saxlehnerjevi naravni kisli vodi „HUNYADI JANOS“, katero hvalijo zdravniki kot najuspešnejše odvajalno sredstvo. Varovati se je pred ponaredbami, ki niso niti od daleč enake bodisi glede okusa ali glede učinka tej po vsem svetu sloveči naravni kisli vodi.

Dr. PEČNIK

(Dr. PETSCHNIGG)

TRST, VIA S. CATERINA STEV. 1.

Zdravnik za notranje (splošne) bolezni. 8—9 in 2—3 in špecialist za kožne in vodne (spolne) bolezni: 11½—1 in 7—7½.

ZAHVALA.

Podpisani se tem potom najsrčneje zahvaljujejo vsem, ki so spremili k večnemu počitku našo preljubljeno mater, staro mater in taščo

Antonijo Martelane

udovo gostilničarja in posestnika pok. Jurja Martelane.

Posebna zahvala bodi izrečena č. duhovščini, c. kr. finančnim nadpaznikom, darovateljem krasnih vencev ter nositeljicam istih, pevskega dr. „Adrija“ za ganljivo petje na domu, v cerkvi in na pokopališču.

Konečno bodi izrečena zahvala onim, ki so tolažili preljubljeno ranjko in nas ob najbitkejših urah, ter vsem, ki so od blizu in daleč prihiteli ter s tem pripomogli, da se je pogreb izvršil na tako časten način.

BARKOVLJE, dne 13. novembra 1913.

Žalujoči ostali.

Mnenje gospoda dra. R. Rosenthala, Dunaj

ravnatelja zdravilišča Hacking.

Gosp. J. SERRAVALLO Trst.

Podpisani potrjuje zadovoljstvom, da je rabil v tem zdravilišču Vaš izdelek ŽELEZNATO KINA-VINO SERRAVALLO (Vino di China Ferruginoso Serravallo) za malokrvne in konvalescente in sicer s popolnim uspehom.

DUNAJ, meseca novembra 1909.

Dr. ROSENTHAL.

POHISTVO

SOLIDNO : in : ELEGANTNO

PO ZMERNIH CENAH

RAFAELE ITALIA

TRST - VIA MASCANTON - TRST

Advokat

Dr. Jos. Ažman

Nov odvetnik in zagovornik

Ljubljana

Dunajska cesta 6/J.

Slovenci! Ako se hočete ceno

... obleči, pojdite :

v prodajalno izgotovljenih oblek

ALLA CITTA' DI TRIESTE

Trst, ulica Giosuè Carducci 40,

kjer najdete obleke, paletot, ranglan za moške in otroke, kakor tudi velik izbor blaga za obleke po meri. Hlače in srajce za delavce v veliki izbiri.

ALLA CITTA' DI TRIESTE

TRST - Ulica Giosuè Carducci št. 40.

Ul. Cavana 15, nasproti škofijske palače prostovoljna likvidacija

vseh steklenin in porcelane, ki se nahajajo v zalogi. Izbera namisnih service ter za kavarne in umivalnike. Interesantno za gostilničarje, krčmarje in kavarnarje.

Kozarci za pivo
¼-lit. po 30 vin.
¼-lit. „ 18 „
vinski kozarci po
9 vinarjev,
elegantni stekleni
krokniki po 9 vin.

Jakob Hirsch

ulica Cavana št. 15
nasproti škofijske palače

IVO KROŠEL, Trst, ul. delle Poste 5.

(naslednik M. SALARINI)

„Alla città di Londra“

Velika zaloga izgotovljenih oblek

navadne in najfinije, za gospode in dečke. Zimske obleke, površniki in suknje. Moderna avtorizovana lastna krojačnica izvršuje eleganten in moderen kroj po nizkih cenah.

Vsem : gospodinjam
toplo priporočamo

KOLINSKO CIKORIJO

edino pristan, po kakovosti neoporečni slovenski izdelek.

v korist družbi sv.
Cirila in Metoda
